

Ref.: AR/ab

Departament: SECRETARIA GENERAL

Número d'expedient: MOCI2017000033

Número de registre: X2017004328

Assumpte: Sol·licitud d'inclusió de la moció en el mes de maig, per part del Moviment Ecologista Santfeliuenc, sobre la salinització al Llobregat provocada per ILC-IBERPOTASH i la responsabilitat vers els drets humans internacionals de les empreses que operen al nostre territori.

MOCIÓ

Preàmbul en matèria de contaminació mediambiental del territori

Des de la consolidació de la mineria de la potassa al Bages els perjudicis per als usuaris situats riu avall van ser immediats. Els afectats porten dècades denunciant la situació a les administracions responsables, sobretot a la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) on un 40% de l'abastiment de l'aigua potable prové de la conca del riu Llobregat.

Des de l'any 1909 el recurs hídric es localitza sobretot a l'aqüífer de la Vall Baixa del Llobregat, on hi ha diversos pous d'extracció. Cal afegir que el cabal de subministrament es va haver de reforçar amb la construcció i posterior ampliació de l'Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP), que capta aigües superficials i les tracta per abastir la RMB.

Per treure pressió al greu problema de salinització de les aigües del riu Llobregat, al 1968 es va construir el primer col·lector de salmorres per tal de transportar els residus salins des de Cardona i Balsareny fins al mar. Aquest col·lector s'ha trencat unes 550 vegades des del seu inici, fet que ha provocat la salinització de l'aqüífer i ha perjudicat l'activitat agrícola així com la fauna i la flora. Per resoldre aquest problema i l'insuficient cabal l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) va resoldre ampliar el col·lector amb diners públics intentant pal·liar l'impacte ocasionat per una activitat privada. L'ampliació es va dur a terme en una primera fase des d'Abrera fins al mar, i resta encara pendent la segona des d'Abrera fins a Balsareny i Sallent.

Malgrat tot, la salinitat de les aigües del Llobregat va en augment i amenaça la salubritat de l'aigua de boca de les poblacions de la RMB. La causa del problema és l'acumulació de residus sòlids salins provinents de l'extracció de potassa per part de l'empresa ICL (Israel Chemicals Limited) Iberia Súria&Sallent, antiga Iberpotash. Als més dels 80 milions de tones de residus sòlids acumulats al llarg dels anys, diàriament es segueixen dipositant unes 5000 Tm en els gegantins runams de Súria i Sallent.

Sant Feliu de Llobregat s'abasteix en bona part d'aigua de boca del riu Llobregat, que pateix des de l'obertura de les mines de sal al Bages greus episodis de contaminació salina (que no detallem aquí) documentats en el llibre "Rius de sal" editat pel Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. Per tant, la qualitat i el cost de l'aigua de boca estan directament afectats per les conseqüències de la mineria de la potassa al Bages.

La inoperància o insuficiència de l'actuació administrativa davant d'aquest ecocidi ha fet que la societat civil denunciï per via judicial l'impacte generat per l'abocament i dipòsit de residus salins. Seguidament esmentem les sentències que ja són fermes:

- Una condemna penal a quatre directius, per delicte ecològic, ratificada per l'Audiència Provincial.
- 4 contenciosos:

- Contra el programa i la fiança de restauració de Sallent.
 - Contra el POUM 2010 de Sallent.
 - Contra l'autorització ambiental de l'explotació minera de Sallent-Balsareny.
 - Contra l'Ajuntament de Sallent per tolerar l'abocament.
- En l'àmbit penal, el mes de maig de 2014, a instàncies de la Secció de Medi Ambient de la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya es van obrir noves diligències d'investigació.
- 2 expedients oberts per la UE a l'estat espanyol:
- A la DG de Medi Ambient per vulneració del principi de qui contamina paga.
 - A la DG de la Competència per ajuts il·legals.
- Judici popular celebrat el novembre del 2016 on es va evidenciar que la salinització del Llobregat i Cardener no afecta només als rius i aqüífers del voltant de la indústria sinó que malmet l'aigua del Llobregat fet que augmenta el preu de la factura i crea un deute al país que haurem d'assumir entre tots i totes.

Preàmbul en matèria de vulneració dels Drets Humans:

ICL Iberia Sùria&Sallent forma part d'Israel Chemicals Limited (ICL) una empresa israeliana, que posseeix mines de fosfats i urani al Mar Mort, un territori ocupat il·legalment segons el dret internacional.

L'empresa dóna suport a les polítiques d'ocupació exercides per l'estat d'Israel sobre Palestina, a través del seu programa "Apadrina un soldat", amb el qual proporciona recolzament econòmic a l'exèrcit israelià.

L'informe de L'Observatori de Drets Humans i Empreses assegura que entre el 2008 i el 2013, l'empresa ICL fou l'únic proveïdor de fòsfor blanc per a projectils de l'Exèrcit dels Estats Units. Al seu torn, el mateix model de projectils de fòsfor blanc estatunidencs van ser utilitzats sobre Gaza per part d'Israel, causant desenes de morts i ferits civils en zones densament poblades.

Un document de l'Exèrcit dels Estats Units d'Amèrica evidencia els fets i exposa que ICL va vendre fòsfor blanc a l'Exèrcit dels Estats Units entre els anys 2008 i el 2013. El fòsfor blanc proveït era destinat als programes FY12 US Army M110 i a projectils de 155mm (produïts a Pine Bluff Arsenal). En el contracte de 2013, el darrer del que es té constància documentada, s'especifica que l'ús del fòsfor blanc serà destinat a projectils d'artilleria de 155mm M110A2.

Per tot el que s'ha esmentat, es fa palès que ICL té un vincle directe amb l'estat d'Israel i les seves polítiques d'ocupació, que incompleixen el dret internacional i els Drets Humans sistemàticament.

Per tot el que s'ha exposat anteriorment, a més de les sentències fermes, els expedients oberts i el judici popular queda demostrat abastament que ICL-Iberpotash:

- Salinitza el riu Llobregat i els seus aqüífers, encarint, degradant i malmetent l'aigua, que és d'ús comú a la ciutat de Barcelona i la seva conurbació.
- Crea un deute al país, ja que contamina i no paga. Deute que quedarà els propers anys encara que l'explotació s'aturi.
- Es còmplice de l'ocupació militar de Palestina, subvencionant directament unitats de l'exèrcit israelià i sent l'Estat israelià accionista directe de l'empresa.

Amb aquests antecedents i en mèrit de l'interès general i públic, tenint en compte que una de les competències pròpies de qualsevol municipi és la del subministrament d'aigua així com la de tenir cura de la salubritat pública, traslladem al ple aquesta moció per tal de:

Sobre els expedients de la UE

1. Que l'ajuntament es personi, o denunciï en la forma més adequada, en els expedients oberts a la UE al voltant de ICL-Iberpotash.

Sobre la Generalitat i el PDU

2. Que l'ajuntament demani formalment a la Generalitat ser inclòs com a part implicada en l'elaboració del PDU per tal de vetllar perquè aquest sigui el màxim d'exigent i gens flexible en el tema mediambiental i, especialment,

2.a - Que s'exigeixi a l'empresa -tal com demana la sentència en ferm del TSJC- la presentació d'un pla de restauració real i adequat a les dimensions del runam del Cogulló, pla que hauria d'estar validat per un grup d'experts independents, abans d'executar-se.

2.b - Que inclogui una xarxa d'indicadors dels nivells de salinitat en pous, aqüífers i en el propi riu per poder fer un seguiment real i públic dels índexs de salinitat; ja que sabem que contamina , però no on ni quan, i cal poder avaluar si els plans de restauració seran efectius.

2.c - Que a partir de la data de juny de 2017 s'exigeixi a l'empresa que qualsevol nou abocament de runam ha de ser en un lloc tancat, impermeabilitzat, i que compleixi totes les normatives de seguretat necessàries per aquest tipus de residus i, en tot cas, amb l'objectiu de residu zero per l'any 2020.

2.d - Que el document inclogui unes dates que delimitin els terminis del procés i que el seu incompliment impedeixi qualsevol ampliació de la producció i pugui comportar la paralització i, fins i tot, el tancament de l'empresa.

Sobre la ciutadania i les poblacions de la conca del Llobregat, aigües avall de les mines de potassa.

3. Que l'ajuntament es comprometi en accions de sensibilització i difusió i especialment, estengui aquesta moció a tots els ajuntaments de la conca del Llobregat més avall dels runams salins, perquè s'hi puguin adherir i votar-la.

Sobre els drets humans.

4. Que l'ajuntament segueixi defensant la campanya de Boicot, Desinversions i Sancions a l'Estat d'Israel, tal i com es va comprometre al 2014, especialment en relació a empreses com ICL-Iberpotash.
5. Que a partir d'ara, l'ajuntament es comprometi a desenvolupar mesures legals en matèria de contractacions i relacions amb el sector privat on l'ajuntament tingui veu i vot, es tingui en compte i es pugui exigir que l'empresa contractada no estigui involucrada en cap cas de violacions dels Drets Humans i en la destrucció del Territori.
6. Que es doni comunicació d'aquests acords al Departament de Sostenibilitat i Territori de la Generalitat de Catalunya, i les entitats ProuSal i BDS i als mitjans de comunicació locals.

Moviment Ecologista Santfeliuenc
Rep. Sr. Josep Manel Arnau Miñana